

ДО:

Председателя на уважаемото Научно жури
по публична защита на дисертационен труд за придобиване на
образователна и научна степен „доктор“
проф. д-р Васил Янков, Почетен ректор на Б.С.У.

НАУЧНО СТАНОВИЩЕ

за оценка на научната продукция
на дисертант **ГАЛИНА РАЙКОВА СТОЯНОВА**, рег. номер 16258001

Изготвил научното становище:

ПРОФ. Д-Р САВА ХРИСТОВ ДИМОВ

преподавател в Бургаския свободен университет - Бургас, научна област с шифри, както следва: 05.02.05. „Финанси, парично обращение, кредит и застраховка“, 05.02.01. “Политическа икономика (Микроикономика и Макроикономика)“.

Основание за написването:

- ♦ ЗАПОВЕД УМО №107 от 01.03.2018 г. за определяне на състав на Научно жури и дата на публична защита;
- ♦ РЕШЕНИЕ на Научния съвет на Б.С.У. от 28.02.2018 г. за разкриване на процедура за защита на дисертационен труд;
- ♦ ПРАВИЛНИК за развитие на академичния състав в Б.С.У., чл. 18;
- ♦ ЗАКОН за развитие на академичния състав в Република България. (Обнародван в ДВ. бр. 38 от 21 Май 2010 г., изм. ДВ. бр. 81 от 15 Октомври 2010 г., изм. ДВ. бр. 101 от 28 Декември 2010 г., изм. ДВ. бр. 68 от 2 Август 2013 г.);
- ♦ ПРАВИЛНИК за прилагане на закона за развитието на академичния състав в Република България (приет с Постановление на министерски съвет №202 от 10. 09. 2010 г., обнародван в Държавин вестник бр.75 от 24 Септември 2010 г., изм. ДВ. бр.19 от 8 Март 2011 г., изм. ДВ. бр.9 от 31 Януари 2012 г., изм. ДВ. бр.62 от 12 Юли 2013 г., доп. ДВ. бр.60 от 22 Юли 2014 г., изм. ДВ. бр.57 от 28 Юли 2015 г.).

Тема на дисертационен труд: „ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА ОПЕРАТИВНИЯ КОНТРОЛИНГ В ЗАСТРАХОВАТЕЛНАТА ИНДУСТРИЯ“

1. Обща характеристика на дисертационния труд

Представената ми за научно становище докторска дисертация е в обем на 288 страници компютърен набор, структуриран в увод, три глави, заключение, списък на използвана литература и приложение.

В увода се посочват актуалността и иновативността на проблема, обект и предмет на изследването, цели и задачи, инструментариум и информационна база, основна теза, апробация и ограниченост на дисертационния труд, както и степента на неговата разработеност.

Първа глава е посветена на управлението на застрахователното дружество;

Втора глава коментира оперативният контролинг и неговото информационно осигуряване в застрахователното дружество;

Трета глава акцентира на разработването на симулационен модел за оперативен контролинг на текущия финансов резултат в животозастрахователното дружество.

В *Заключението* се посочват обобщаващите изводи на дисертантката. *Литературата* обхваща списък от общо 179 заглавия, от които:

- 139 на кирилица (в относителен дял - 77.66%);
- 4 на латинеца (английски - 2.23%);
- 27 web-линкове (15.08%);
- 9 нормативни документи и други източници (5.03%).

Оформено е *самостоятелно приложение*, което включва документи от застрахователно дружество „ГРАВЕ България Животозастраховане ЕАД“, длъжностни характеристики на контролер в застрахователната индустрия, симулационни схеми и анкетна карта.

Дисертационният труд съдържа множество *таблицы, диаграми и фигури*, които доказват нагледната приложимост на направените изчисления.

2. Друга научна продукция, свързана с дисертационния труд

Тя включва 8 на брой самостоятелни научни публикации по темата на дисертационния труд, обхващащи широкия период 1996-2018 години, по-конкретно:

а) **научни студии** - 1 брой, както следва: Стоянова, Г. „Изследване на някои предпоставки за въвеждане и информационно осигуряване на оперативния контролинг в застрахователното дружество“ (приета за печат в списание „Бизнес посоки“, 2018 г.);

б) **научни статии** - 6 броя, от които по-ярко се открояват:

✓ Стоянова, Г. „Особености на счетоводното отчитане на разходите в застрахователното предприятие“. Списание „Народностопански архив“, Свищов, С.А. „Ценов“, кн. 4, 1996;

✓ Стоянова, Г. „Информационно осигуряване на оперативния контролинг в застраховането“. Списание „Банки, Инвестиции, Пари“, С., бр. 9, 2003;

✓ Стоянова, Г. „Разработване на симулационен модел за оперативен контролинг на текущия финансов резултат в животозастрахователно дружество и методика за неговото приложение. Подготвителен етап“. Годишник на Бургаски свободен университет. Том XXXV, 2017;

✓ Стоянова, Г. „Създаване на симулационен модел за оперативен контролинг на текущия финансов резултат в животозастрахователно дружество и методика за неговото приложение. Разработващ и изпълнителски етап“. Годишник на Бургаски свободен университет. Том XXXV, 2017.

в) **научни доклади и съобщения** - 1 брой, а именно: Стоянова, Г. „Изследване на възможностите за университетско преподаване на дисциплината „Контролинг в застраховането“ пред специалностите „Застраховане“, „Финанси“ и „Счетоводство и контрол“. Международна научна конференция „Съвременни и традиционни подходи на университетското обучение по счетоводство и финанси“. Бургаски свободен университет, 4-6 Ноември 1999 година.

Авторефератът на хартиен носител е в обем на 44 стандартни страници, с прикрепена декларация за оригиналност на дисертационния труд. Той представлява кратко резюме на извършените изследвания, достигнати изводи и формулирани тези от дисертационния труд.

3. Оценка на научните приноси

А) теоретико-методологически

Първо, Позовавайки се на солидния опит, натрупан в няколко застрахователни дружества на Република България, дисертант Стоянова е предложила примерна управленска структура, която да отговаря на процеса на вземане и реализиране на ефективни управленски решения. Направен е анализ на предпоставките и факторите при тяхното въвеждане в застрахователния бизнес, очертани са етапите на тяхната организация.

Второ, Разгледани са предпоставките за въвеждане на контролинга в застрахователната дейност. Посочен е инструментариума на оперативния контролинг, информационните потоци при неговото осигуряване, системите на оперативното планиране, оперативния контрол и системата на отчетността. Конкретно са използвани информационни показатели за оперативния контролинг на животозастрахователната дейност.

Б) практико-приложни

Трето, Разработен е симулационен модел за внедряване на оперативния контролинг в застрахователното дружество, използвайки Microsoft Office Excel - програма за електронни таблици, част от пакета MS Office, създаден от Microsoft. Посочени са информационните процедури при планирането на премийния приход, бюджетната издръжка, отчетната и контролната дейност, отчетите за формиране на текущ финансов резултат за времеви интервал.

Четвърто, Приложени са изчисления за първични, производни и показатели за ниво на издръжка на животозастрахователната дейност. Показан е конкретен алгоритъм за формиране на текущ финансов резултат от животозастрахователната дейност. Извършен е комплексен анализ и са направени адекватни изводи на отклоненията при вземане на управленски решения.

4. Критични бележки, препоръки и въпроси

Като втори научен ръководител и университетски преподавател, работил „лице в лице“ с дисертант Стоянова не е коректно на заключителния етап от академичната процедура по присъждане на образователна и научна степен да имам критични бележки, препоръки и въпроси към нея. До този момент, каквито забележки имах, аз ги отправих коректно, точно и навременно. В хода на нашата съвместна работа, такива бяха многократно направени по-конкретно, свързани с представените ми за оценка глави, параграфи, симулационен модел, използваната литература, цитираните автори, формулираните изводи и други. Освен това, обобщени забележки по дисертационния труд са отбелязани в хода на неговото финализиране, през последните 4-5 месеца. Докторант Стоянова добросъвестно отразява всяка конкретна препоръка.

5. Обобщена оценка и заключение

Моите лични наблюдения върху положениия труд, актуалността и значимостта на представените ми за оценка научни публикации (дисертационен труд, автореферат и друга научна продукция), използваната методология и други аргументи ми дават основание да конкретизирам, че на датата на публичната защита ***ще гласувам с явно ДА за придобиване на образователната и научна степен „д о к т о р“ на дисертант Галина Райкова Стоянова.***

08 Март 2018 г.
БСУ

Изготвил научното становище:
проф. д-р Сава Димов